

GELEZEN VOOR U

De NVTF stuurt Thema naar een aantal andere thematische verenigingen. In ruil daarvoor krijgt de NVTF van die verenigingen hun tijdschriften toegezonden. In deze bladen staan vaak interessante artikelen. Daarvan doen wij in deze rubriek mededeling. Heeft een artikel uw speciale interesse, dan kunt u een kopie aanvragen. Let op: u krijgt een kopie, dus geen vertaling! Zend uw filatelistisch gefrankeerde aanvraag naar Jan Botman, Kwartelstraat 17-1, 1021 VX Amsterdam. Als u beschikt over e-mail en *Adobe Reader*, kunt u ook een pdf-file vragen. Die is veel sneller bij u thuis en in kleuren, tenminste als het origineel in kleuren is gedrukt (janbotman55@gmail.com). Let wel: de kwaliteit van de afbeeldingen in deze rubriek is soms matig. Daar kan de redactie niets aan doen. Wij tonen kopieën van de originele afbeeldingen in de diverse tijdschriften en die zijn niet altijd even duidelijk.

Gabriël

(tweemaandelijks tijdschrift voor de thematische filatelie met betrekking tot Bijbel en christendom).

> April 2021

“Ontmoetingen van vrede” door Rik van Andel. In het artikel gaat de auteur uitgebreid in op een aantal passages uit de Bijbel waarin het thema ‘vrede’ centraal staat. Als er sprake is van vrede, dan is gewoonlijk geweld niet ver weg, want de vrede komt meestal na een periode van oorlog of een daad van geweld. Bijvoorbeeld bij ‘Abraham en Achimelech’ (die dan in de tekst opeens Abimelech heet) waarin de laatste vrede sluit met Abraham die zich in de Negev vestigt. Er worden nog andere passages aangehaald, maar ik moet zeggen dat geen ervan uiteenzet wat nu precies het element ‘vrede’ omvat (1).

“Pieterskerk Leiden 900 jaar” door Willem Hogendoorn (2). Zeer uitgebreid artikel over de belangrijkste kerk van Leiden die in 2006 op een ‘Mooi Nederland’-zegel is afgebeeld. De kerk is dus al negenhonderd jaar en heeft in die tijd heel wat meegemaakt: een buskruitrampe en de Beeldenstorm, bijvoorbeeld. Er zijn ook heel wat bekende namen verbonden aan de kerk, zoals graaf Floris V die er gedoopt is in 1254, en als laatste Nelson Mandela die er in 1999 een eredoctoraat ontving. Uiteraard liggen er ook tal van bekende Nederlanders begraven zoals Marnix van St.-Aldegonde en Jan Steen.

> Juni 2021

“Florence Nightingale” door Rik van Andel. 2020 werd door de WHO in 2019 uitgeroepen tot het jaar van de verpleegkundige en de vroedvrouw. Niet toevallig, want het was ook het jaar waarin Florence Nightingale tweehonderd jaar geleden was geboren, en wel in Florence, waarnaar ze is vernoemd. Haar ou-

ders waren overigens afkomstig uit Engeland, Hampshire. Ze kreeg een gedegen opleiding en toonde zich

een reislustige vrouw: ze doorkruiste heel Europa en Egypte. Door Gods roeping besloot ze ziekenverzorger te worden. Samen met Mary Seacole en Frances Margaret Taylor besloot ze tijdens de Krimoorlog van 1853-55 naar Turkije af te reizen: oorlogsgewonden werden in die tijd nauwelijks verzorgd. Met eenvoudige maatregelen wist ze het sterftecijfer onder de gewonden sterk omlaag te krijgen. Terug in Engeland begon ze een opleiding voor verpleegsters. Verder was ze actief in de vrouwenbeweging en de theologie (3).

“Solidariteit als thema op zegels” door Henk Groenewegen. Bij solidariteit denken we aan de verbondenheid tussen mensen. Het woord komt echter van ‘solidus’ en betekent o.a. echt, vast en blijvend. Over het onderwerp worden regelmatig postzegels uitgegeven, zoals onlangs door Zwitserland (4, een zegel van 1 f, met 5 f toeslag!) n.a.v. de Covid-19-pandemie. Op een wereldbol met in het midden het witte Zwitserse kruis staan mensfiguurtjes, hetgeen doet denken aan het covid-virus. De schrijver geeft tal van voorbeelden in het gezin, in het onderwijs, het werk etc. van solidariteit, vaak op zegels met toeslag voor het goede doel.

La Philatélie Thématique

(driemaandelijks tijdschrift van de AFPT, *Association Française de Philatélie Thématique*)

Na een onderbreking van enkele jaren hebben we dit tijdschrift opnieuw ontvangen.

> Januari 2021

“Geneviève” door Jacques en Manuel Riera. Sint-Genoveva is de patroonheilige van Parijs en leefde van 420-502. Tijdens haar leven zorgde ze voor meerdere wonderen zoals het ontspringen van enkele bronnen; er bestaat nog steeds een Sainte-Genevièvebron bij Parijs. Verder wist ze de

stad op de volgende manier te reddeden: in 451 naderden de Hunnen van Attila de stad. De inwoners wilden de stad ontvluchten, maar zij wist ze op te roepen te blijven en de stad te verdedigen. Met succes (5).

“*Calcédoine*” (Chalcedoon) door Jean-Yves Cottin, Damien Guillaume en Bertrand Moine. Drie auteurs voor een artikel van twee pagina’s. Chalcedoon is de naam voor een groep edelstenen die tot de crypto-kwartsen behoren. Er vallen meerdere stenen onder die dan ook uiteenlopende kleuren hebben: agaath (6, blauw), jaspis (bruin) en chrysopraas (groen). De stenen zijn gewoonlijk halfdoorzichtig. Ze worden vooral in Afrika gewonnen.

> April 2021

“*Exploration des océans*” (Onderzoek van de oceanen) door Henri Aronis. Het eerste deel van een mooi geïllustreerd verhaal over wat dit onderzoek inhoudt (7). In dit deel beperkt de auteur zich voornamelijk tot het beschrijven van de diverse oceanen die we rijk zijn en enkele geografische bijzonderheden.

“*Initiation à l’escalade*” (Inwijding in het bergbeklimmen) door Christian Busson. Het bergbeklimmen als sport is nog maar een recente ontwikkeling (8). Vroeger maakten de happy few wel eens een lange wandeling door de bergen, maar het beklimmen van een ‘onmogelijke’ bergtop was heel lang geen uitdaging. Pas in de jaren ’80 van de vorige eeuw veranderde dat en ontstonden er ook verenigingen die dat ondersteunden. De auteur gaat – uiteraard – vooral in op de Franse ontwikkelingen en belooft na vijf pagina’s zijn verhaal de volgende keer te vervolgen.

> Juli 2021

“*Exploration des océans*” (Onderzoek van de oceanen) Vervolg. Door Henri Aronis. De wetenschappelijke reis om de wereld van het Britse schip de ‘HMS Challenger’ van 1872-’76 wordt gezien als het begin van de oceanografie. Onderweg werden meer dan 1500 nieuwe soorten beschreven. Het artikel gaat vervolgens in reuzenstappen door de geschiedenis van de maritieme ontdekkingsreizen heen, om bij de bathyscaaf of onderzeeër uit te komen, waarmee men voor het eerst de diepten kon onderzoeken. De eerste onderzoekers waren Don Walsh en Jacques Piccard met hun ‘Trieste’ in 1960 (9).

“*Apollo 8: il y a 50 ans, en 2018, trois hommes tournaient autour de la lune pour la première fois*” (Apollo 8: het is vijftig jaar geleden, in 2018, dat drie mannen voor de eerste keer om de maan cirkelden) door Marcel Rousseau. We weten allemaal nog dat de Apollo 11 de eerste mens op de maan zette, maar er gingen natuurlijk ook nog tien Apollo-missies aan vooraf en de mijlpaal van de Apollo 8 was zeker ook gedenkwaardig (10). Rijk geïllustreerde geschiedenis, want de ruimtevaart heeft heel veel uitgiffen ten gevolge gehad, ook door landen die er weinig mee van doen hadden.

Der Musikus (kwartaaltijdschrift van de *Motivgruppe Musik e.V.*) Dit tijdschrift drukt alle artikelen in drie talen af: Duits, Engels en Frans. > Juni 2021

“*Ein Ton so weich...*” (Een toon zo zacht) door Peter Lang. Om alle tonen te kunnen spelen, zijn elf gaten nodig in een blaasinstrument. Dat is wel wat onhandig als men maar tien vingers heeft. De oplossing? De klep. Het was de Nürnbergse instrumentbouwer Johann Christoph Denner die rond 1700 die klep uitvond en hij geldt derhalve als de uitvinder van de klarinet (11). Al snel waren grote componisten in de ban van het instrument: Vivaldi, Telemann, Händel, Mozart. Het heeft echter nog tot 1843 geduurd eer Louis Auguste Buffet (1789-1865) de klarinet de huidige vorm met ronde kleppen gaf.

NIP: orgaan der vereniging Nederland-Israël Philatelie > Voorjaar 2021

“*Dr. Simon Wiesenthal*” door Charles Bruinvelts. Het zal u niet onbekend zijn, dat Wiesenthal na de Tweede Wereldoorlog beroemd werd vanwege zijn jacht op nazi’s (12). Dat wordt hier uiteraard behandeld. Maar een ruim gedeelte wordt gewijd aan zijn postzegelverzameling die na zijn dood liefst bijna 800.000 euro opbracht!

Philatelia Medica (kwartaaltijdschrift van de Duitse *thematische Arbeitsgemeinschaft ‘Medizin und Pharmazie’*). > Juni 2021

“*Thomas Willis: der Begründer der modernen Neurologie*” (T.W. de stichter van de moderne neurologie) door Daniela M. Vogt Weisenhorn.

Willis leefde van 1621 tot 1675. Hij studeerde medicijnen in Oxford en werd beroemd toen hij in 1650 Anne Greene, die vanwege kindermoord was opgehangen, tot leven wist te brengen. Ze werd vanwege dit wonder begenadigd. Hij legde zich toe op het onderzoek van het lichaam, wat toen in opkomst was. Hij hoopte door zijn studie van de anatomie van de zenuwen de plaats van de menselijke geest te ontdekken. Hij schreef ook boeken over zijn werk. Hij was een pionier op het gebied van de neurologie, waarvoor hij meerdere termen voor het eerst gebruikte (13). “*Medizinischer Honig*” (Medicinale honing) door Daniela M. Vogt Weisenhorn (14). Volgens voedingsdeskundigen is honing identiek aan suiker en daarom af te raden als voedingsmiddel. Daarvan is dus niet iedereen overtuigd. Al Aristoteles schreef over het medicinale gebruik van honing. Als was het dan niet om in te nemen, maar door het op een wonde te smeren (of een ontstoken oog). Ook in de traditionele Chinese geneeskunst en de Ayurveda wordt honing gebruikt, en wel voor de maag en de darmen. Maar nog steeds wordt honing gebruikt voor oppervlakkige wonden, verbrandingen en ontstekingen, dankzij de antimicrobiële werking.

Techno-Thema (driemaandelijkse tijdschrift van de *Arbeitsgemeinschaft Technik und Naturwissenschaften e.V.*) > 2021/1

“*Gedanken zur Optischen Signalübertragung*” (Ideeën over de optische signaaloverdracht) door Wolfgang Seiferth. In de buurt van de woonplaats van de auteur, Jena, staat een stenen monument dat daar in 1921 werd opgericht ter nagedachtenis van de in WO I gevallen ‘Blinker’. Wat zijn *Blinker*? De term ‘signalisten’ maakt het misschien duidelijker: het waren soldaten die in WO I met behulp van lichtsignalen berichten doorgaven. Zo recent dus nog. Het verhaal gaat ook in op andere vormen van optische signaaloverdracht: vuur, rook en de vleugeltelegraaf, waarbij met behulp van beweegbare plankjes aan een soort antenne berichten werden doorgegeven (15). “*60 Jahre LASER (Teil 5): Lasermedizin*” (60 jaar laser, deel 5: laser voor medicinaal gebruik). Je oog laten laseren om bijziendheid te verhelpen, is tegenwoordig al nauwelijks iets

13

14

15

16

17

18

19

bijzonders meer, al is het zeker nog niet goedkoop (16). Laser wordt echter ook voor andere medicinale doelen gebruikt. Zo werd al in 1963 bericht over de tumorbehandeling bij hamsters met laser. Verder wordt laser gebruikt om tatoeages waar een drager spijt van heeft, te verwijderen.

Thema (kwartaaltijdschrift van de Zwitserse vereniging voor *Motiv-Philatelie*; het bevat artikelen in het Duits, Frans en Italiaans).

> Juni 2021

“*Thematik rund ums Thema Gesundheit (II)*” (Thematiek rondom ‘gezondheid’) door Nicholas Oughton en Rob Harms. Dit tweede deel bevat een aantal korte, losse onderwerpen: de “Health”-zegels van Nieuw-Zeeland (17); de Spaanse griep; kinderverlamming; geneeskrachtige baden; ontwikkelingen in de medische wetenschap; COVID-dreiging in Australië.

“*Wunderberg Rigi – Königin oder König?*” (Wonderberg Rigi – koningin of koning?) door Urs Günther. De Rigi is een berg van bijna 1800 m hoogte oostelijk van Luzern in Zwitserland. Het was en is een geliefde toeristische bestemming met het ‘*kalte Bad*’, kapelletjes en tolstation ‘*Dächli*’. Je kunt met een tandradbaan, kabelbanen en te voet de berg beklimmen (18). Veel beroemde personen zijn er geweest, o.a. koningin Victoria te paard, en schrijvers en componisten hebben er in hun werken aandacht aan besteed, bijvoorbeeld: Mark Twain, Tolstoi, William Turner, Mendelssohn en Wagner.

“*Europa – Vorläufer 1920-1956*” (Europa-voorlopers 1920-1956) door Edmond Loward. Dit artikel is zowel in het Duits als het Frans afgedrukt, maar ze bevatten verschillende afbeeldingen. De auteur beschrijft hoe vanaf het Verdrag van Versailles in de periode tussen beide wereldoorlogen en na de Tweede Wereldoorlog de Europese gedachte langzamerhand ontstond en opbloei- de. Het geeft een mooi overzicht en laat vooral verrassende stempels zien (19).

□